

KÁZEN A UKÁZNENOST JAKO SPOLEČENSKÝ JEV

Kázen – spol. jev spocívající v dodržování stanovených nebo dobrovolně přijatých norem (řád – zákony, nařízení, pokyny, pravidla...). Jsou bariéry, kt. mohou svazovat, omezovat, ale také vych. vstřícn. ind., skup. a spol. zámerum.

Svoboda – spojena s mírou povinnosti a odpovědnosti (právo člověka vnítrne svobodného, který ale totéž priznává ostatním)

Vlivy, působící na kázen:

1. kulturní tradice;
 2. systém požadavku, příkazu, zákazu, zákonu, pravidel...;
 3. sebekontroly (svedomí...)
-

Druhy kázne:

- **podle sociálních oblastí** (vojenská, občanská, pracovní, sportovní, školní...)
 - **podle pedagogicko-psychologických kritérií** (typ. bipolarita: vynucená-vedomelá, vnejší-vnitřní, autoritativní-demokratická...)
 - *poslušnost* – vynucené, docasné respektování norem
 - *ukáznenost* – vlast. celé osob., její soc. a psych. zralosti (vedomí norem)
-

Funkce kázne (vypl. z úlohy v životě jednotlivce a společnosti):

- **individuální** (v procesu sebevýchovy a ucení)
 - **sociální** (koordinace lidských aktivit, postavení jedince ve skupine a spol.)
-

Základní podmínky výchovného procesu:

1. **efektivní cinn.** (připravené, zajímavé, obohacující...),
 2. **dobré organizační schopnosti pedagoga,**
 3. **pozitivní vztah jedinec (dítě) – pedagog,**
 4. **kázen**
-

Prekážky ve efekt. vých. práci:

1. **dysfunkční rodina,**
2. **vrstevnická skupina,**
3. **klima školy nebo zařízení** (rozdílné přístupy pedagoga ...)

Důležitost spolupráce s odborníky, psychology, spec. pedagogy...

Rád školy, zařízení:

dodržování – kritérium pro hodn. kázne;

porušování (vztahy, ind. dispozice, podmínky, klima, poruchy, problémy...) – často souvisí s delikvencí, základ kriminality.

Spolupráce s rodinou!

Pozitivní přínos pro práci pedagoga:

Charta skupiny, Smlouva (vytvorení žebříčku hodnot, které budou respektovány a kontrolovány ze strany všech)

Diagnostikování a řešení kázenských problémů:

a) **příčiny, podstata a souvislosti**, kdy porušena norma (motiv)

b) **osobnost jedince, účastníku** (vztahy, ind. zvlášt., VC, rodina, šk. výsl...)

c) **predpoklady možného postihu, trestu a jeho následku**

Pedagogické desatero:

- 1. Základem naší práce je pozitivní vztah k dítěti, sverencum; lidem i světu.**
- 2. Podporujeme tvurčí přístup žáku k poznání, rozvoj fantazie a tvorivosti.**
- 3. Oslabujeme strach z nového či neznámého, učíme žáky zacházet s chybou, posilujeme sebevědomí a sebevěru dítěte.**
- 4. Povzbuzujeme nevěru k autoritám, danosti, uzavřenému řešení – učíme pochybovat, hledat, přesvědčovat se.**
- 5. Uvádíme děti do systému informací.**
- 6. Vedeme k neustálému hodnocení a sebehodnocení, k sebereflexi.**
- 7. Učíme děti menit myšlenky v činy, dotahovat věci do konce, nebýt povrchní, přesně formulovat, dávat si konkrétní a adekvátní cíle.**
- 8. Vedeme k aktivnímu poslouchání, rozvoji komunikace, pestujeme rozvoj celoživotních zkušeností.**

9. **Dopřejme dětem dostatek volnosti a svobody, učme je demokratickému chování, pestujme v nich patřičnou toleranci, spoluzodpovědnost a odpovědnost k sobě samému.**
10. **Přistupujme k dítěti jako k plnohodnotnému člověku, mající stejná práva a povinnosti, jako k partneru v cestě za poznáním.**

JOHAN-AMOS COMENIUS.
Anno Christi MDC.LXV. ætatis sue LXXIV.
*Effigiem hanc delineavit, atq; incidit JOHANNES DE
Viti Clariff. Senore Ducunt, CASSANOVI DE PAV.*